

Ese de două ori in septimana:
Joi-a și Duminec'a.

Pretiuul de prenumeratiune:

pre anu întregu	6 fl. v. a.
" diumetate de anu	3 fl. v. a.
" patraru de anu	1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a și strainetate:

pre anu întregu	9 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Foia bisericesca, scolastica, literaria și economica.

Correspondențiile și banii de prenumeratiune se adresează de dreptu: Redacțiunei „Lumina” în Aradu, cancelaria episcopescă.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce conținu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sime garmond) tacs'a e 3 fl.; până la 220 de cuvinte 4 fl. era mai sus 5 fl., înțelegendu-se într' aceste sume și timbrulu. — Pretiuul publicatiunilor se se anticipe.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Sibiu, la 23 Novembre 1874.

In sinulu bisericeii noastre, nu de multu renviata in autonomi'a ei, au inceputu a se ivi evenimente neasteptate, cari in fia-care crestinu credintiosu trebuie se sternesca ingrigiri.

In veri-ce autonomi'a, asia si in autonomi'a nostra bisericesca, capulu lucrului este, ca persoanele in a caror'a mani se dau frenel' de guvernare, se se alega in deplina libertate a alegatorilor. Astfelu intre alegatori si alesu intra o incredere imprumutata si indepartandu-se veri-ce susceptibilitate, guvernarea si administrarea se face mai lesniti'osa, usiora chiar.

In autonomi'a nostra bisericesca, locul celu mai de capetenia lu-cuprindu archiereii, in fruntea acestor'a — metropolitulu, dupa cuprinsulu legei nostre bisericesci — toti alesi cu votulu sinodeloru eparchiali si respective a congresului metropolitanu; tocmai aceste alegeri suntu coron'a autonomiei, dar de-odata ele cuprindu locul celu mai gingasiu in legea bisericesca. — Multe suntu respectele, pre cari omeni in lume le observa la alegeri, si apoi la alegerea unui archiepiscopu si mitropolitu romanu gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a! — Alesulu dara numai dupa titlulu seu are se intrun'esca insusirile canonice si intelectuali recerute pentru unu Aeppu si metropolitu, are se fia romanu adeveratu de nascere si de simtiri ca si si credintiosii sei si trebuie se aiba in sinulu seu iubire catra dogmele, traditiunile si ritulu credintiei ortodocse, pre cari se aiba zelu si voia a le sustiene si intari. Aceste atribute intru atat'a suntu de esentiali, in catu lipsindu unulu numai, insasi person'a si-perde dreptulu la titlulu ei.

Pe langa aceste, alesulu mai trebuie se fia binemeritatu pe terenulu bisericescu si scolariu, ca adeca in fapte se arate ca lucrarile lui nu suntu sterpe, ci ca oltoirea ce o face in gradin'a bisericeii, la timpulu seu produce frupte nobile si folositorie; cu atat'u mai vertosu se doresce acest'a acum, cu catu faptele marelui arhiereu Andreiu inca ni suntu in viia memoria si deci am astepta ca urmatorii lui se se nisuesca barem a apropiat' pre marele loru antecesoru. In fine alesulu trebuie se posesda si increderea regimului tierii, carele — totu dupa legea nostra bisericesca — are dreptu a intari ori a nimici' alegerea lui, precum vedemu ca noi — de-si numai de doue ori amu eserceatu dreptulu de alegere — amu avutu ocaziune a ne convinge despre vointi'a guvernului si d'a respinge votulu nostru. Ba intre impregiurarile de acum mai ca asi pot'e dice, ca cerinti'a acest'a din urma inca ar ave se se numere intre cele esentiali. La alegerea de metropolitu a Esc. Sale dlui Procopiu Ivacicoviciu — regimulu s'a invoitu. Acum congresulu in sediuti'a sa din 20 Octomvre a alesu erasi pre celu mai betranu dintre archierei, pre Preasanti'a Sa episcopulu Caransebesiului, si nimenea nu se astepta la o pedica

chiar din partea stepanirei, ba dora fiacare era in dreptu se combine, ca dupa trecutul Peasantiei Sale, in care a facutu destule servitii guvernului, alegerea lui va fi binevenita si la locurile mai inalte, de unde numai nainte de acest'a cu vr'o 9 ani i-a venitu denumirea de Eppu.

In siedinti'a congresuala de Sambata la 16 Noem. se ceti' resolutiunea prenalta, dupa carea Maiestatea Sa la propunerea ministrului de culte denega intarirea si provoca congresulu' la noua alegere, din carea se fia eschisu Episcopulu Popasu, fora in sa de a ni indegeta si vinele PSSale. Intregu congresulu a ascultat cu adunca intristare acesta resolutiune, si nu se pote nega ea a sternitu mari ingrigiri pentru presinte si venitoriu. S'a decisu deci cu majoritate de voturi a se face noua alegere fora amenable, era PSale Dlui Eppu Ioanu Popasu a se tramite o adresa de consolare, pre carea spera a vi-o pote tramite catu de curundu. De sambeta pana eri si pana astadi consultarile in conferintie inguste si generali nu mai incetara. Resultatulu acestoru conferintie este, ca s'a esmisu o comisiune candidatorie de 12 din tote nuancele congresului, carea eri nainte de alegere ni-a adusu doi candidati, pre PSSa Eppulu Aradului si Precuvios'i'a Sa archim. Nic. Pope'a. Partidele s'au cointiesu ca se se faca votare de proba nainte de alegere, si la insusi actulu alegerei se se faca votare numai pe person'a, carea la votarea de proba a intrunitu majoritatea, era acei deputati, cari nu aru voi se voteze pentru aceea person'a, se dee siedule albe.

Impregiurarile erau de gingasia natura. La alegerea d'ant'ia erau doi candidati PSSa Eppulu Popasu si Precuvios'i'a Sa Archim. Pope'a; la adou'a alegere partid'a par. Pope'a era de sine angagiata pentru candidatulu ei, pana candu cealalta partida trebuia se-si caute candidat. Deci acest'a se coaduna in o conferintia si cu majoritate de voturi candida pre PSSa Eppulu Mironu Romanulu, dandu voia minoritatii a vota cu siedule albe.

La 20 l. c. nainte de alegere coadunanduse ambele partide intr'o conferintia, carea avendu prevederea separativa ca par. Eppu alu Aradului intr'adeveru ar ave majoritatea, pentru scurtimea timpului nu se fece votare de proba, ci statorindu de unicu candidat pre PSSa, membrii se indeparta, lasandu-se voia celoru de alta parere a vota cu siedule albe.

Astfelu pregatiti seu mai bine nepregatiti, — la 11 ore se deschide siedinti'a in carea era se se alega metropolitulu si ce se vedi? dintre 88 voturi, 45 s'au datu albe si 43 pentru PSSa Eppulu Aradului, deci pe diu'a urmat'oria se anuncta alta votare.

Prin acesta votare se credeau membrii partidelor a fi absolvati dela ingagiamentulu d'a mai vota numai pentru una person'a si deci la alegerea din diu'a urmat'oria a resultatu, ca dintre 88 de voturi 51 a intrunitu PSSa Mironu Romanulu, 31 par. archim. Pope'a si 6 s'au datu

albe; deci de alesu Archiepiscopu si Metropolitu se prochiama PSSa episcopulu Aradului, carele inviatu prin o deputatiune, numai de câtu intre strigari de „se traiésca“ se infacisiéza in congresu; apoi presiedintele comisariu I. Metianu lu-bineventà. pentru redicarea sa la scaunulu AEppescu Metrop. éra PSSa respunde urmatóriele:

„Maritu Congresu! Cuprinsu in momentulu acest'a de grigi serióse pentru greutatea sarciniloru, care Maritulu congresu intre impregiurarile mai nóue a aflatu de bine ale pune pre debilii mei umeri prin alegerea mea de Archiepiscopu si Metropolitu, — nu me simtu capace de a aflá cuvinte, spre a-mi esprime de ajunsu multiamit'a mea cordiala pentru acésta onorifica incredere.“

„Nici me incercu dara a dá prin cuvinte espressioni simtiemintelor mele de multiamita pentru acésta onóre, ci lasu: ca gratitudinea, acést'a adencu simtita datorintia a mea, sè se esprime mai apoi in fapte vii, in fapte, la cari si altcum dupa inim'a mea si in poterea oficiului meu bisericescu me simtu ingagiatu.“

„Fia-mi permisu numai a dechiará asta-data solemnulu: cà eu primescu cu tóta resolutiunea, cu tóta resignatiunea votulu maritului congresu, si déca alegerea cadiuta asupr'a-mi va aflá placere la prea inaltulu locu si va fi sanctionata de Maiestatea Sa preagratiósulu nostru monarchu: eu pre câtu numai mi-voru acordá puterile mele fisice si spirituali, nu voi lipsi nici candu de acolo, unde in armonia si contielegere fratiésca avemu se lucramu spre binele si fericirea bisericeii nóstre la cladierea maretului edificiu alu nostru natiunalu-bisericescu, alu carui'a fundamentu e pusu dejá in statutulu nostru organicu.“

„Facendu-mi acést'a respectuósa dechiarare, rogu pre Maritul Congresu, se binevoiesca a-mi pastrá si mai incolo preapretiuitele sale afecte.“

Redicandu-se siedinti'a, intregu congresulu se presinta PSSale nou alesulu metropolitu in resiedintia pentru a-lu asecurá despre alipirea si increderea, ce o are catra PSSa.

Astfelu congresulu si-a implinitu detorinti'a sa facia de alegerea Metropolitului, se astépta numai intarirea preinalta, ceea ce — dupa cum suntemu informati — nu va intardiá fiindu-cà alesulu nostru se bucura de o reputatiune si la guvernulu tieiei. — Astfelu biserica ortodocsa din Ungaria si Transilvania éra si-are pre mirele ei, si scaunulu celu veduvitu dela reposarea fericitului Siaguna asia dicendu, — astadi éra este deplinitu. Dee Ddieu ca acésta deplinire sè fia statornica pe indelungu siru de ani!

Congresulu ordinariu s'a continuatu sub presiedinti'a Présantie Sale par. Mironu, fiindcà celu mai betranu Eppu Présanti'a Sa Episcopulu Caransebesiului prin morbu este impedecatu dela congresu. In siedinti'a de astadi s'a primitu propunerea, ca congresulu sè se proróge pana la tómn'a viitória, de ocamdata desbatendu numai causele cele ce nu suferu amenare, precum caus'a fondatiunei Gozsdu, a fonduriloru bisericesci din Aradu si Caransebesiu, si a scóleloru perielitate din fost'a granitia militara.

Gregoriu.

Biografi'a lui Georgiu Brancoviciu, Contele si Despotulu, si despre maritele fapte ale lui.

(Fratele Metropolitului Sav'a Brancoviciu, si Istoricultu Serbiloru.)
(Urmare)

§. 15. In primaver'a aceea si intréga véra pana tómn'a, óstea cesara prin norocósele arme, cu binecuventarea lui Ddieu nu numai tienutulu Nisiului si alu Vidinului l'a adusu sub stapinirea Cesarului, ci s'a intinsu pana la Nicopolu si Sofi'a, asia

câtu mai tóta tier'a serbéscă a fostu eliberat'o de sub jugulu turcescu. A ajunsu si pana la marginele Bulgariei, Macedoniei si Traciei. Insa candu a judecatu Feldmaresialulu Ludovicu Villhelmu dela Baadenu despre greutatea resboiului in timpu de tómnua, a incetatu dela robirea si pustiirea cetatiloru turcesci si s'a silitu de timpuriu a se întórce spre iernare in tier'a romanésca. Sealanduse deci dela Vidinu si mergendu pe tiermurulu Dunarei preste Timonu a ajunsu la ruinele podului lui Traianu, in preajm'a cetatii Severinu. Acolo mai susu de punte, langa cetatea numita (pre ale careia ruine a edificatu dupa aceea turcii cetate si cu numele seu au numito: Fetislanu, carea si pana astadi se vede pe mape) a asediatu ducele de Baadenu pana ce se va tocmi podulu pe Dunare, trupele sale; ér podulu acel'a se facea langa o insula a cetatii Cladova sub angustimile muntiloru.

§. 16. Lucranduse la podulu acel'a s'a sculatu Georgiu Brancoviciu dela monastirea Tismena cu o parte din poporulu seu adunatu acolo si a mersu din partea cea a Dunarii in preajm'a tiermurului si a taberei ducelui de Baadenu, langa ruinele cetatii Severinului, ca sè se intalnéscă cu Feldmaresialulu pentru de a se predá pre sine si pre omenii sei sub scutululu lui. Si asia lasandu totu poporulu aci, cu unu numeru micu din omenii sei, a trecut Dunarea si a mersu in óstea ducelui de Baadenu, ca se implinésca cele de lipsa si de trebuintia. Dar s'a inchimbatu scen'a tuturoru propuselor ale Despotului, si tóte câte a cugetat nu le a potutu efeptu, ci a lasatu la Cladov'a tóte scopurile sale. Căci, nu se scie din ce cauza, n'a fostu in sa fora de cauza, Georgiu a devenitu in mare suspitiune la ducele de Baadenu, si candu a ajunsu la densulu elu prefacanduse morbosu, n'a voit sè se véda cu Despotulu, l'a retionutu in sa taber'a sa, pana ce s'a gatatu podulu. Si dupa ce s'a gatatu acela, s'a poruncitu dela Feldmaresialulu alu duce pre Georgiu cu soldati la Orsiov'a si de acolo dupa cea la Sibiu in Ardélu, in disulu anu 1688, in lun'a Octomvrie, diu'a 29. Ducele de Baadenu dupa ceea in diu'a urmatóre cu tóte ostile trecendu pe podulu acela a ajunsu in tier'a romanésca, in loculu marginasiu, care se numesce Cernetiu.

Capulu alu IX.

§. 6. In primaver'a anului 1690 a fostu dusu Georgiu Despotulu la Vienna si s'a retienutu intr'o casa de ospeti, numita: domus hospitalis, pana ce se va cercá treb'a lui.

Pana aci istoresce Raiciu in Istori'a sa despre Georgiu Brancoviciu, si ce mai urmédia se afla in apendicele Istoriei sale tiparitu dupa edarea Istoriei la unu anu, adeca in anulu 1795.

Incâtu se atinge de arestarea lui Georgiu smintesce Raiciu căci nu s'a arestatu in anulu 1688, ci in anulu 1689. Insusi serie la c. VIII. §. 9. că in 20. Sept. 1688 a fostu intaritu prin Diplom'a imperatésca de conte si in § 10 că cu diplom'a aceea a fostu dimisu si a venitu in Romani'a unde deja murise Sierbanu Cantacuzino, si că iern'a aceea dupa reintornarea sa a petrecut'o in Bucuresci la Voevodulu; ér in §. 14 serie, că ajungendu tómn'a anului 1688, s'a incercatu Despotulu a merge in partile Dunarei. Nu tómn'a anului 1688, ci tómn'a anului 1689, căci in tómn'a anului 1688 s'a reintornatu dela Vienna si iern'a aceea dupa tómn'a anului 1688 a petrecut'o la Voevodulu in Bucuresci; asia dara nu s'a prinsu Georgiu de ducele de Baadenu in 29 Oct. 1688, ci in 29 Oct. 1689. Se vede acést'a si din relatiunea ducelui de Baadenu facuta catra Imperatulu Leopoldu celu mare dt. 7. Noemvrie 1689. — In anulu 1690 a substernutu Georgiu Brancoviciu la Imperatulu o suplica in carea dice că deja de unspredece luni este prinsu; din carea suplica inca se vede, că in a. 1689 s'a arestatu.

Se mai afla o sminta la Raiciu in descrierea vietii lui Georgiu Brancoviciu, că in cap. VIII. §. 10, serie că reintornanduse Georgiu dela Vienna in Romani'a a aflatu deja mortu pre Sierbanu Cantacuzino, si in loculu lui asediatu pre Constantinu Brancoveanu, si totusi in acelasi capu §. 14 dice că vedindu mare pregatire spre resboiu, precum din partea nemtiloru, asia si a turciloru, de ajunsu si cu bunu folosu s'a svatuitu cu Sierbanu. Nu cu Sierbanu, căci érá mortu, ci cu Constantinu Brancoveanu, care a fostu asediatu in loculu lui.

Se trecemu la apendice.

In anulu 1690 aflanduse Georgiu Brancoviciu la Vienna in prinsóre, in cas'a numita domus hospitalis, a substernutu o rugaminte la Imperatulu Leopoldu celu mare de urmatoriulu cuprinsu:

Augustissime s. c. l.

De candu in anulu 1688 aflanduse in soli'a romana, in curtea acést'a a Maiestatii Vóstre am fostu primitu cu gratia, ba si mai nainte de ceea, in diverse intemplari, dar mai vertosu

întru întorcerea poporului orientală sub stăpanirea austriacă am suferitu dela Agareni multa napasta, am întreprinsu nemarginite silintie cu multa frica; pentru ce am fostu onoratu dela Maiestatea Văstră și cu dignitatea de Conte (Graf.) Acum însă nu știu prin ce ordine, deja de *unspredece luni* în țare prinsore, sum pazitu. Acel'a care căca inimile și rerunchii Ddieu mi-este martore, cumca am urmatu și Maiestatii Văstre și întregi comunitati crestine neclatita și nesurpata credintia; am fostu gata pentru ea se-mi varsu sangele și vieti'a. În adevăru, nu me știu vinovat nu nici cu una crimă, nici mi s'a aratatu până în diu'a de astadi, că asi fi facutu vre-o faptă fora de cale. Nu me tanguiescu însă atâtă pentru nevinovati'a mea, încātu pentru timpulă ceta binevenitu, în care în partile resaritene asi fi potutu lucră cu mare folosu pentru resoiulu ce se pregatesce. Deci pentru grati'a lui Cristosu me rogu cadiendu pe genunchii plecati de Maiestatea Văstră, se faceti mila cu mine, ca se potă stă înainte scaunului de judecata alu Maiestatii Văstre și se audu invinuirile aduse asupra-mi (deca suntu vre unele) și se nu pieru neascultată în preatrista suspinare. Maiestatea Văstră Cesara binevoiesca asia renduiala a face despre mine, precum recere adeverat'a dreptate, careia me supunu din totă inim'a, și me rogu, se faceti că se fiu eliberatu de asia rusinosă arestare și se me potă învrednici a redobândi după cuviintia bunulu meu renume și onorea de mai înainte, mai vertosu în acestu timp, că se potă lucră în contra necredintiosiloru cele binefolositoare, în daun'a caroru vrajmasi pe deplinu me apromitu, și cu profunda umilintia recomandandume s: c. l.

Contele

Georgiu Brancoviciu,

Despotulu Illiriei, Rassiiei și alu
Missiei, ăr acum arestatu.

Mai la trei ani după arestarea sa a substernutu alta rugămintă în limb'a latină la Imperatul în carea spune:

Că de candu a esitu din copilăria, și a ajunsu la o mai matura judecata a mintii, până la betranetie și la perii carunti, carii nu suntu produși întru atâtă de etatea naturei, câtă de necuratienia carcerului, pururea s'a silitu și tôte putintiele sale într'acolo le-au îndreptatu, ca se fie recunoscutu si judecatu de catra maiestatea Sa între cei mai credintiosi și mai vrednici barbati ai aculei Cesare întru alungarea barbarulu vrajmasiu și eliberarea poporului orientală, și pentru acea: 1. Candu s'au apromis de Resiedintii imperatescii carii mai de demultu au fostu la port'a Otomana prin talmaciulu Panaiotu poporului crestinescu din orientu, că deca la timpulă seu va apuca armele și va portă resoiu în contra comunulu vrajmasiu alu numelui lui Cristosu, nu numai vechi'a libertate, ci și avutele ôrecandva posesiuni și se va redă; și pre atunci cuprindinduse prin marele Veziru, (după ce s'au ucisu și macelatu o multime de turci) și rapinduse din manile crestine Ujvarulu, și supremulu Veziru voidu a strabate cu armele mai departe în tierile Crestinatatiei dela apusu și a cuprinde acolo multe locuri, elu Georgiu Brancoviciu prin midilocirea amicileru corespondinti și prin patronii sei (carii nu pucina auctoritate aveau la supremulu Veziru) spre a face pace cu Imperatul l'a îndemnatu, l'a svatuitu și l'a indusu, asia câtă vrajmasiulu barbaru s'a întorsu cu ostile și cu armat'a sa dela apusu la resaritu. 2. Serie, că în timpulă în care supremulu Veziru încungiurase cu obsidiune Ujvarulu, unii boieri și magnati din Ungari'a conspirandu și rebelindu în contra persônei Imperatesci, voiau a duce armele mai departe în Europ'a, și spre scopulu acest'a au cerutu ajutoriu dela turci, decadiendu ei dela Maiestatea Sa, elu conspiratiunea acest'a cu fraudelentele, viclenele, necredintioșele, și de juramentu calcatorele machinatiuni ale lor, resiedintelui Maiestatii Sale, întru fericire repausatulu Cristoforu de Kindzberg, care se află pe atunci la Port'a Otomana cu credintia le au aratatu, descoperitu și desvalitu, și spre mai mare incredimentu a trebei acesteia a capatatu dela amintitulu resiedinte testimoniu autenticu scrisu cu propri'a sa mână și întaritu cu sigilu, și testimoniu acest'a pentru de a documentă sinceritatea și credintia sa în a. 1688 (candu a petrecutu la Vienna cu legatiunea romana) l'a predatu într'o conferintia ôrecarea aceluor Miniștri și Consiliari intimi de carii se tienē astfelu de lucru arcanu, dar acel'a nu i s'a mai reintorsu. 3. Că unii dintre Acatocii transilvani după datin'a lui Gabrielu Bethlena a voitu se erumpa în Regnulu Ungariei și se-lu cuprinde și se-lu face tributariu turcilor, dar elu cu totă puterea li-a statu în contra și machinatiunelo lor prin midilocirea corespondintiloru sei le au preintorsu. 4. Că în a. 1683 de timpuriu a aratatu și a descoperitu aparatulu de resoiu alu turcilor pentru de a încinge cu obsidiune Vienna, trimitiendu pre unii forte credintiosi la curtea imperatesca; că pe Ladislau Csaky cu multi alti fideli, cu multa primejdie și cu mari spese îi au scosu din captivitatea dele Constantinopolo; și după ce s'a pefugatu turculu

dela obsidiunea Viennei, pre multi nobili și preoti dasi în vecinica sclavia de barbari, în Rascia, Romani'a și Tartaria ajutandu-i patronii și amicii îi-a rescumperatu cu mari cheltuieli, îi-a nutritu dela sine, îi-a vestitu și asia investiti și rescumperati, pre unii prin Transilvani'a, pre alții prin Ungari'a, cu turm'a îi-a tramis în Germani'a la parintescile lor locasie. Spre credimentulu faptelă acesteia se provoca la Cardinalulu de Kollonics, pentru de a-i dă viu testimoniu. 5. Că a corespunsu cu Conte Carolu Wallenstein care eră din partea Imperatului în legatiune la Regele Poloniei pentru de a-i usură legatur'a (foedus) cu Regele și că multe arcanu a descoperitu curții imperatesci, despre care lucru cu credintia de densulu implinitu disulu solu într'o epistola scrisa lui (a careia copia o alatura la rugămintă) numumi și dă testimoniu, ci și respalata și apromite scriindu: „Magnifice domnule Georgiu Brancoviciu, continua început'a silintia, căci pentru ostenele în odihna vei primă placuta respalata. Varsiovia 14 Aprilie 1683.” — 6. Că mandatulu acela benignissimu care a emanatu și i s'a estradatu în anul 1688 (prin care s'a confirmatu promissiunea facuta cu graiulu de resiedintii imperatesci cei de demultu la port'a otomana) că poporulu crestinescu orientală care va portă resoiu în contra vrajmasiulu barbaru va fi repusu în vechi'a sa libertate și în stramosiescele possessiuni ale bunuriloru sale, — în tôte locurile precum în provinciile grece asia și illirice, dar mai vertosu în tier'a romanescă, și pe limb'a greca și illirica l'a facutu cunoscutu și l'a publicatu, și prin gratiosulu acel'a mandat, din motivele spuse în trensulu, pre totu poporulu orientală gemetoriu sub jugulu turciloru la devotiunea Maiestatii Sale l'a îndemnatu și l'a însufletitu. 7. Că pe timpulă în care pregatea turculu aparatulu seu de resoiu spre opugnarea Ujvarului, a fostu alesu de poporulu crestinescu orientală cu binecuvântarea patriarcului Massimu întru Despotulu Illiriei, Missiloru, alu Slavo-serbiloru și alu Rascianiloru, carea alegere patriarculu Arseniu a întaritu prin a dou'a binecuvântare, candu eră exulante cu disulu poporu langa Buda. Ba și Maiestatea Sa. sacratissima l'a întaritu și l'a ratificatu candu a fostu în anul 1688 cu legatiunea romana în Viena, precum se vede din Diplom'a în copi'a B. că mai anteiu la Baronatu, ăr după acea și la dignitatea de Conte l'a radicat, și l'a repusu în tôte drepturile care i competeau după genealogia, familia și antecessorii sei; și de ar fi de lipsă ar putea se face, ca se amutiasca toti calumniatorii invidiosi (deca ar fi vreunii) carii ar voi se atace Diplom'a B. precum prin martori vii, carii inca mai traescu, asia prin multi istorici greci și latini. 8. Că după ce s'a ocupatu Belgradulu în anul 1688 i s'a apromis a se spedă dela curte în numele Maiestatii Sale nesce patente care se i fie spre ajutoriu întru îndemnarea și însufletirea poporulu orientală. 9. Că ajungandu elu la Generariulu Veterani patentele la acel'a n'au ajunsu și asia solicitandu prin scrisori după acele la Viena, ca se nu tréca timpulă în preajma vrajmasiulu barbaru care se apropia — înzadaru, s'a dusu la principelă tierii romanesci și acel'a de propusele postulate spre îmbrățișarea devotiunei Maiestatii Sale nu s'a instrainatu, și s'a inoitu cu ceilalti principi ale celorlalte Regiuni, cari se voru predă Maiestatii Sale a împedecă și a reimpinge eruptiunile tatariloru și ale turciloru în Transilvani'a și în partile mai din laintru ale Ungariei, și deodata, și întregulu poporu alu tierii romanesci eră prin elu dispusu și miscatu la deditiunea și devotiunea Maiestatii Sale. 10. Că cea mai mare parte a romaniloru, între carii se numerau Archiepiscopulu lor, Episcopii și ceilalti seculari, nobilii și boierii, retrasa cu ostile rascianiloru, în servitiulu Maiestatii Sale de elu adunate, la partile muntose catra Transilvani'a, ascépta (pofindu a dă cu cea mai mare barbatia resoiu în contra vrajmasiulu barbaru) cu multa dorintia poranc'a și ordinatiunea ducelu de Baadenu care eră atunci cu castrele la Cladova, pentru acea a cerutu în scirisu dela generariulu Heissler directiune, ca în cotr'o se strabata cu armele și se portă resoiulu, acela l'a îndrumatu la ducele de Baadenu și astfelu elu cu pucini servitori au trecut Dunarea și a mersu în castrele lui și i-a facutu de scire, că a venit, dorindu a cunosce directiunea în carea se va portă resoiulu, însă după ce a venit în castre s'a poruncitu mai anteiu alu încinge cu custodia militara, curundu după acea a-lu despoia de servitori, și nesciinduse vinovat nu nici într'o crimă, neascultat, necaminatu, în contra dreptulu poporaloru, cu bajocura a-lu închide în arestu și arestatu a-lu transportă la Vienna. Intielegandu și audiendu ostile orientale caro acceptau barbatesce a portă resoiu în servitiulu Maiestatii Sale despre arestarea acest'a, tôte, fora de Despotu, s'au imprasciatu și s'au instrainatu, ăr, elu fiindu la Vienna mai de trei ani aruncatu în arestu, oh durero! necaminatu și ne ascultat, zaticnesce.

11. Că poporulu rascianu s'a rugatu pentru esaminarea și cunosccrea causei arestării lui, ci aceea i s'a rescris dela

Maiestatea sa precum se arata sub D. ca nefiindu caus'a inca cunoscuta nu p'ote fi dimisu din arestu, totusi catu de curundu processulu lui va fi revedutu; din care rescriptu D. se arata, ca fora cunoscerea causei, seu la o stangace informatiune, seu la o desiarta despre elu intipuita suspitiune a fostu si arestatu si fora cercare mai de trei ani detienutu in arestu. — — — Dreptu acea se roga in cea mai profunda umilintia de sacratissim'a sa Maiestate pe acea justitia, carea odata va judeca tote justitiile, ca se se milostivesca a i administrá santa si folositoare justitia si a face ca se se cerce caus'a indelungatei sale arestari, si 1-iu; dupa facut'a cercare dupa cualitatea probatului si facutului de densulu delictu, punenduse in laturi meritele lui; seu a-lu padepsi seu a 2. aflanduse nevinovatu cu onore si cu premiu si cu refussiunea daunelor a se dimite din arestu, si a 3 a nu lu-lasa neascultatu si mai de trei ani neesaminatu in necuratiuni a carcerului, mai desufletitu in acele pucine dile ale vietii ce le mai are se piara. Pentru carea justitia lui administrata poftesce si doresee Maiestatii Sale si aici pre pamentu lunga si fericita vietia si tuturoru urmatoriloru sei, ér in ceriu veciniculu premiu alu dreptiloru (caci dreptulu cu finiculu va infori si ca cedrulu din Libanu se va immulti.)

Subscrierea lui la rugamintea acést'a este precum urmeadia:

Sacratissimae Caesareae Majestatis Vestrae, obedientissimus, et devotissimus Comes Georgius Brancovics, Slavoserborum, Rascianorum, Orientalis Illyrae et Mysiarum Despotes et a Majestate Vestra ad pristina Antecessorum Proavorum meorum jure postliminii restitutus.

(Va urmá.)

VARIETATI.

* * Santiani'a Sa patriarchulu serbescu *Procopiu Ivacicovicu* a facutu danatiune de 500 fl. v. a. pe sem'a scólei romanesci, ce se edifica langa biseric'a catedrala din Aradu. Acést'a fapta nobila a Santianiei Sale dovedesce ca inaltulu demnitariu bisericescu n'a uitatu de turm'a ce a pastoritu in restimpu de ani 21, ei o are in iubire si dupa indepartarea sa dela noi.

* La redactiunea „Luminei“ se afla de vendiave „**Amiculu poporului, Calindariu**“ pe anulu 1875. Compusu de Visarionu Romanu; Pretiulu in locu, 50 cr. ér cu trimiterea prin posta 56 cr.

( ) In 30. Novembre st. n. tribunalulu regescu din Aradu publica decisulu forului de cassatiune, prin care acestu foru respinge recursulu de nulitate a domnului Franciscu Hossu Longinu, insinuatu in procesulu de pressa avutu cu Franciscu Koós. Astfelu dlu F. H. Longinu are se sufera inchisorea si se plateasca glób'a dictate de tribunalu regiu.

* Dlu Dr. *Victoru Mihali* este numitu Episcopu ala diecesei gr. catholice de Lugosiu. Maiestatea Sa a subscrisu actulu de denumire inca in 30 Novembre st. n. a. c. Acésta denumire multiamesce pre toti fiu bisericiei gr. catholice.

(† *Necrologu.*) Preotulu *Ioanu Carniceanu* din *Beregseu*, dupa unu morbu scurtu in 26 Novembre s'a mutatu la cele eterne, lasandu dupa sine pre multu duios'a sa socie cu unu orfanu si intréga comuna, plini de dorere si intristare. In 27 Nov. de catra 5 preoti, invetiatoriulu cu toti elevii scolari regulari si adulti, poporulu cu micu cu mare, betrani si tineri din comuna fu petrecutu la locul de repausu. Defunctulu sub decursulu preotiei sale de 15 ani, si-a pastoritu turma sa in adeveratulu intielesu alu s-tei scripturi, de aceea cu toti se-i dicemu: „fi-tieren'a usióra.“

* Reuniunea invetiatoriloru magiari din comitatulu Aradului a adresatu la toti deputatii dietali din comitatu rugamintea ca, ei in interesulu invetiamentului se spriginésca proiectulu suscernutu dietei, pentru pensiunarea invetiatoriloru, de catra deputatulu dietalu Molnaru. Asemenea pasiu pentru pensionarea invetiatoriloru ar fi bine se faca tota reuniunele invetiatoresci din patria fora privire la nationalitate si confesiune. Se nu incetamu a bate, caci numai asia ni se va deschide!

CONCURSU

Pentru indeplinirea vacantei parochii din opidulu Cilu protopresbiteratulu Buteniloru.

Emolumintele anuale suntu: un'a sesiune pamentu din care jumetate, sub decursulu anului 1875 ilu va folosi veduv'a preoteasa. — Quartiru liberu cu gradina, câte una mesura cucurudiu, sfarmatu dela 140 numere de case, si stolele indatinate.

Doritorii de a ocupa acésta parochia suntu avisati recursurile prevediute cu tote documintele prescise in statutulu organicu adresate comitetului parochialu ale trimate subscrisului in Almasiu posta ultima All-Cill.

Datu in opidulu Cilu 20 Decemb. 1874.

Comitetulu parochialu'

In contielegere cu mine **Ioanu Groz'a** protopresbiterulu Halmagiului si adm. inter. Buteniloru.

CONCURSU

Se deschide de nou pentru statiunea invetiatoresca din Campani.

Emolumintele suntu:

Salariu anualu 105 fl. v. a. 12. cubule de bucate, 12 stan-geni de lemne si veniturile cantorale. —

Competintii au a-si trimate recursurile loru cu documintele necesarie adresate comitetului parochialu pana in 26 Decembre, a. c. st. v. candu va fi si alegerea—subscrisului.

Bait'a (Rézbánya) 26. Novembre, 1874.

Din incredintiarea comitetului paroch. **Nicolau Popovicu** insp. cerc. de scóle

CONCURSU

pre statiune invetiatoresca rom. ort. conf, din *Zimbru* inspectoratulu Iosasiului cu carea sunt impreunate urmatóriele emuluminte, si anume: In numerariu 157. fl. 50. cr. v. a. 5. cubule de grau: 5. de cucurudiu 12° de lemne din cari are a se incaldi si scól'a; cortelu liberu cu gradina de legume. —

Doritorii de a ocupa acestu postu, suntu avisati a-si instrui recoursele loru cu documintele recerute in sensulu Statutulu organicu, apoi intitulate catra comitetulu parochialu, ale adresá concernintelu inspectoru scolariu cercuale in Iosasiulu ultim'a posta Gurahoncz. — pana in 29 Decembre st. v. a. c. in care di va-fi si alegerea. — avendu respectivii aspiranti in acestu restimpu a se presentá la sant'a bisericu, spre a-si demustrá desteritatea in cantari si tipicu. —

Zimbru la 19 Novembre 1874

Comitetulu parochialu :

In contielegere cu mine, **Ioane Munténu** Insp. scol. cerc.

CONCURSU.

Pentru vacant'a statiune invetiatoresca din comun'a Chislaca, inspectoratulu Beeliului, comitatulu Biharei, se deschide concursu pana in 6 Decembre a. c. in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele suntu; a) in bani 66 fl. v. a. b) in naturale 15 cubule 1/2 graú, 1/2 cucurudiu, c) lemne 6 orgii, feuu 10 magi, d) quartiru liberu, si stólele cantorale.

Doritorii de a fi alesi, au a-si trimate recursurile loru, adresate comitetului parochialu, la oficiulu inspectorulu in Beeliu pana in 6 Decembre a. c.

Datu in Chislaca 10/11 1874.

Comitetulu parochialu,

Cu scirea mea, **Ioanu Capitanu**, m. p. inspectoru cesealu.